

# HADİS TENKİDİ KRİTERLERİ

|    |                                       |                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----|---------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1  | Ders Adı:                             | HADİS TENKİDİ KRİTERLERİ                                                                                                                                                                                                                            |
| 2  | Ders Kodu:                            | TIB6114                                                                                                                                                                                                                                             |
| 3  | Ders Türü:                            | Seçmeli                                                                                                                                                                                                                                             |
| 4  | Ders Seviyesi                         | Doktora                                                                                                                                                                                                                                             |
| 5  | Dersin Verildiği Yıl:                 | 1                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 6  | Dersin Verildiği Yarıyıl              | 2                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 7  | Dersin AKTS Kredisi:                  | 6.00                                                                                                                                                                                                                                                |
| 8  | Teorik Ders Saati (saat/Hafta)        | 3.00                                                                                                                                                                                                                                                |
| 9  | Uygulama Ders Saati(saat/Hafta)       | 0.00                                                                                                                                                                                                                                                |
| 10 | Laboratuvar Ders Saati (saat/hafta) : | 0                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 11 | Dersin Önkoşulu:                      | Yok                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 12 | Dersin Dili:                          | Türkçe                                                                                                                                                                                                                                              |
| 13 | Dersin Veriliş Şekli:                 | Yüz yüze                                                                                                                                                                                                                                            |
| 14 | Dersin Koordinatörü:                  | Prof. Dr. Salih KARACABEY                                                                                                                                                                                                                           |
| 15 | Dersi Veren Diğer Öğretim Elemanları: |                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 16 | Koordinatör İletişim Bilgileri:       | Prof. Dr. Salih Karacabey,<br>salihkaracabey@hotmail.com<br>0224 243 10 66-60291, U.Ü. İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri, Hadis Anabilim Dalı                                                                                               |
| 17 | Dersin WEB adresi:                    |                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 18 | Dersin Amacı:                         | Belli başlı fikrî ve dinî akımlarla ilmî disiplinlerin hadise yaklaşım tarzları hakkında fikir verip, öğrencinin bir hadisî sahih olup olmadığını anlayabilmesi için takip edeceği yöntemi ve bu amaçla başvurması gereken kaynakları ona öğretmek. |
| 19 | Dersin Mesleki Gelişime Katkısı:      | Öğrenci hadislerin sahih olup olmadıklarını öğrenme yöntemlerini kavrar.                                                                                                                                                                            |
| 20 | Dersin Öğrenme Kazanımları:           |                                                                                                                                                                                                                                                     |
|    | 1                                     | Hadis metnlerinin değerlendirilmesi konusunda Hz. Peygamber'in ve sahâbenin temel yaklaşımını kavrayabilme.                                                                                                                                         |
|    | 2                                     | Hadis metnlerinin Kur'ân ve sahih sünnet gibi temel kaynaklar ölçüsünde değerlendirebilme.                                                                                                                                                          |
|    | 3                                     | Hadisin sahih olup olmadığını metninden hareketle analiz edebilme.                                                                                                                                                                                  |
|    | 4                                     | Hadisin bilimsel verilerle uyumunu değerlendirebilme.                                                                                                                                                                                               |
|    | 5                                     | Akla aykırı gözüken hadislerin kritiğini yapabilme.                                                                                                                                                                                                 |
|    | 6                                     | Hadisçiler dışındaki bilgilerin hadis metnlerini değerlendirme ölçülerini kavrayıp analiz edebilme.                                                                                                                                                 |
|    | 7                                     | Batılı araştırmacıların hadisleri metinlerinden hareketle hangi yönlerden eleştirdiklerini kavrayıp bu görüşlerin doğruluğunu tespit edebilme.                                                                                                      |
|    | 8                                     | Ülkemizde, Batıda ve Arap dünyasında metin tenkidi konusunda yapılan çalışmaları bilip değerlendirebilme.                                                                                                                                           |
|    | 9                                     | Zayıf ve uydurma hadislerle ilgili geçmişte ve günümüzde yapılan çalışmaların metin tenkidi noktasındaki önemini kavrayabilme.                                                                                                                      |

|       |                                                                       |          |                                                                                |
|-------|-----------------------------------------------------------------------|----------|--------------------------------------------------------------------------------|
|       |                                                                       | 10       | Metin tenkidinin zayıf ve güçlü yanları konusunda farkındalığa sahip olabilme. |
| 21    | Dersin İçeriği:                                                       |          |                                                                                |
| Hafta | DERS İÇERİKLERİ                                                       |          |                                                                                |
|       | Teorik                                                                | Uygulama |                                                                                |
| 1     | Hız. Peygamber döneminde metin tenkidi.                               |          |                                                                                |
| 2     | Sahabe döneminde metin tenkidi                                        |          |                                                                                |
| 3     | Hadisçilerin metin tenkidinin kaynağı.                                |          |                                                                                |
| 4     | Duafâ ve mevzuât literatürün metin tenkidine katkısı.                 |          |                                                                                |
| 5     | Hadislerin Kur'an'a ve sünnete arzı.                                  |          |                                                                                |
| 6     | Hadislerin akla, bilimsel verilere ve tarihî gerçeklere arzı.         |          |                                                                                |
| 7     | Fakihlerin metin tenkidi faaliyeti.                                   |          |                                                                                |
| 8     | Oryentalislerin metinden hareketle rivayetleri eleştirmeleri.         |          |                                                                                |
| 9     | Ülkemizde metin tenkidi konusunda yapılan çalışmalar.                 |          |                                                                                |
| 10    | Batıda ve Arap dünyasında metin tenkidi konusunda yapılan çalışmalar. |          |                                                                                |
| 11    | Metin tenkidi bağlamında fiten hadisleri.                             |          |                                                                                |
| 12    | Buhari'de metin tenkidine uğrayan rivayetler.                         |          |                                                                                |
| 13    | Metin tenkidinin tahkik çalışmalarıyla bağlantısı.                    |          |                                                                                |
| 14    | Metni tenkit edilen rivayetlerin sıhhat durumu.                       |          |                                                                                |

|    |                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 22 | Ders Kitabı, Referanslar ve/veya Diğer Kaynaklar: | 1. İbnu'l-Cevzî, Kitâbu'l-Mevzûât,<br>2. İbn Teymiyye, Rafu'l-Melâm,<br>3. İbn Kayyım el-Cevziyye, el-Menâru'l<br>4. Tayyib Okiç, Bazı Hadis Meseleleri Üzerine Tetkikler, İstanbul 1959.<br>5. Muhammed Yusuf Guraya, Sünnetin Neliği Sorununa Metodik Bir Yaklaşım, Ankara 1999.<br>6. M. Sait Hatiboğlu, İslami Tenkit Zihniyeti, Otto Yay., Ankara 2008.<br>7. Dumeyni, Makâyis Nakdi Mütûnu's-Sünne,<br>8. Mustafa el-Azamî, Menhecu'n-Nakd,<br>9. Salih Karacabey, Hadis Tenkidi, Emin Yay., Bursa 2011.<br>10. Enbiya Yıldırım, Metin Tenkidi, Beyan Yay., İstanbul 2010.<br>11. Ahmet Keleş, Hadislerin Kur'an'a Arzı, İnsan Yay., İstanbul 2004.<br>12. Yavuz Ünal, Hadislerin Tespitinde Yöntem Sorunu, Etüd Yayınları.<br>13. Salahattin Polat, Metin Tenkidi, İfav,<br>14. Nureddin İtr, Menhecu'n-Nakd inde'l-Muhaddsin,<br>15. Salih Karacabey, Hadis Tenkidi, Emin Yayınları, 3. Baskı, 2013.<br>16. Nevzat Aydın, Hadisin Kontrol Mekanizması Sünnet, Kalem Yayınevi, 2011.<br>17. Mutlu Gül, Hanefi Usûlünde Hadis Tenkidi, İFAV, 2018.<br>18. Talat Sakallı, Hadis Tenkidi, Araştırma Yayınları, 2014.<br>19. Salahattin Polat, Metin Tenkidi, İFAV, 2. Baskı, 2015.<br>20. Ahmet Keleş, Hadis İlminde Metin Tenkidi Örnekleri, Fecr Yayınevi, 2017.<br>21. Abdulvahap Özsoy, Hadis Tenkidi (Sahâbe ve Tâbiûn Dönemi), Beka Yayınları, 2016.<br>22. Nevzat Tartı, "Bilim Hadis İlişkisine Dayalı Bir Metin Tenkidi Tartışması," Ekev Akademi Dergisi, 2003 (ss. 95-105)<br>23. Selçuk Coşkun, "Hadislerin Tarihe Arzı'nın Uygulamadaki Bazı Problemleri" Ekev Akademi Dergisi 2004, (ss.177-196) |
|----|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                |                               |               |                      |
|------------------------------------------------|-------------------------------|---------------|----------------------|
| 23                                             | Değerlendirme                 |               |                      |
| <b>YARIYIL İÇİ ÇALIŞMALARI</b>                 |                               | <b>SAYISI</b> | <b>KATKI YÜZDESİ</b> |
| Ara Sınav                                      |                               | 1             | 40.00                |
| Kısa Sınav                                     |                               | 0             | 0.00                 |
| Ödev                                           |                               | 0             | 0.00                 |
| Yıl Sonu Sınavı                                |                               | 1             | 60.00                |
| Toplam                                         |                               | 2             | 100.00               |
| Yıl içi çalışmalarının Başarıya Oranı          |                               |               | 40.00                |
| Finalin Başarıya Oranı                         |                               |               | 60.00                |
| Toplam                                         |                               |               | 100.00               |
| Kullanılan Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımları |                               |               | Klasik sınav         |
| 24                                             | <b>AKTS / İŞ YÜKÜ TABLOSU</b> |               |                      |

| ETKİNLİK                                                | SAYISI | Süresi (Saat) | Toplam İş Yüğü (Saat) |
|---------------------------------------------------------|--------|---------------|-----------------------|
| Teorik Dersler                                          | 14     | 3.00          | 42.00                 |
| Uygulamalı Dersler                                      | 0      | 0.00          | 0.00                  |
| Sınıf Dışı Ders Çalışma Süresi (Ön çalışma, pekiştirme) | 2      | 49.00         | 98.00                 |
| Ödevler                                                 | 0      | 0.00          | 0.00                  |
| Projeler                                                | 0      | 0.00          | 0.00                  |
| Arazi Çalışmaları                                       | 0      | 0.00          | 0.00                  |
| Arasınaylar                                             | 1      | 20.00         | 20.00                 |
| Diğer                                                   | 0      | 0.00          | 0.00                  |
| Yarıyıl Sonu Sınavı                                     | 1      | 20.00         | 20.00                 |
| Toplam İş Yüğü                                          |        |               | 180.00                |
| Toplam İş Yüğü / 30 saat                                |        |               | 6.00                  |
| Dersin AKTS Kredisi                                     |        |               | 6.00                  |

| 25                                                | PROGRAM YETERLİLİKLERİ İLE<br>DERS ÖĞRETİM KAZANIMLARI İLİŞKİSİ TABLOSU |     |     |         |     |     |        |     |     |          |      |      |              |      |      |      |
|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|-----|-----|---------|-----|-----|--------|-----|-----|----------|------|------|--------------|------|------|------|
|                                                   | PY1                                                                     | PY2 | PY3 | PY4     | PY5 | PY6 | PY7    | PY8 | PY9 | PY10     | PY11 | PY12 | PY13         | PY14 | PY15 | PY16 |
| ÖK1                                               | 1                                                                       | 0   | 2   | 0       | 3   | 0   | 4      | 0   | 5   | 0        | 4    | 0    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK2                                               | 0                                                                       | 1   | 0   | 2       | 0   | 3   | 0      | 4   | 0   | 5        | 0    | 0    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK3                                               | 5                                                                       | 0   | 4   | 0       | 3   | 0   | 2      | 0   | 1   | 0        | 3    | 0    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK4                                               | 1                                                                       | 2   | 0   | 3       | 0   | 4   | 0      | 0   | 0   | 2        | 2    | 3    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK5                                               | 5                                                                       | 0   | 4   | 0       | 3   | 0   | 2      | 0   | 1   | 0        | 1    | 0    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK6                                               | 1                                                                       | 2   | 0   | 2       | 0   | 4   | 0      | 2   | 3   | 0        | 0    | 0    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK7                                               | 5                                                                       | 0   | 4   | 0       | 3   | 0   | 5      | 0   | 0   | 5        | 0    | 5    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK8                                               | 1                                                                       | 1   | 0   | 5       | 0   | 3   | 3      | 0   | 0   | 2        | 2    | 0    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK9                                               | 5                                                                       | 0   | 0   | 0       | 2   | 0   | 0      | 2   | 0   | 0        | 3    | 0    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK10                                              | 1                                                                       | 1   | 2   | 3       | 0   | 4   | 5      | 0   | 2   | 3        | 0    | 0    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK: Öğrenme kazanımlar PY: Program yeterlilikleri |                                                                         |     |     |         |     |     |        |     |     |          |      |      |              |      |      |      |
| Katkı Düzeyi:                                     | 1 çok düşük                                                             |     |     | 2 Düşük |     |     | 3 Orta |     |     | 4 Yüksek |      |      | 5 Çok Yüksek |      |      |      |